

Osobnosti židovské komunity Krnova, Bruntálu a dalších obcí regionu

Rabíni

Anselm Anschowitz (1837 – 16.3.1911 Krnov)

První rabín novodobé Židovské náboženské obce Krnov. Působil nejprve jako učitel náboženství v Kyjově, odkud pravděpodobně pocházel, poté se stal rabínem krnovské židovské obce, náboženství však vyučoval nadále na krnovské vyšší reálce (gymnázium) – v letech 1875 -1907. Na krnovském gymnáziu rovněž maturovali synové Anselma Anschowitze – Richard (maturita 1891) a Adolf (maturita 1903). Dlouhý život krnovského rabína byl poznamenán i smutnými událostmi – manželům Anschowitzovým (manželka Barbara, rozená Hajek) zemřely v době krnovského působení 3 malé děti – roku 1876 dvouměsíční syn Albert, roku 1882 další novorozený syn, roku 1889 desítměsíční dcera Ida. Roku 1907 odešel Anselm Anschowitz do penze.

Anselm Anschowitz je pohřben na krnovském židovském hřbitově, jeho náhrobek se však nezachoval (byl zlikvidován v osmdesátých letech). Z dochované fotografie je patrný nápis na náhrobku: “Rabín Anselm Anschowitz, zemřel 16.3.1911 v 75. roce života. Vděční žáci a žákyně věnují tento pomník svému nezapomenutelnému učiteli a příteli”.

Dr. David Rudolfer (16.6.1871 – 14.9.1942 Terezín)

Druhý (a poslední) krnovský rabín. Jako rabín působil od roku 1901, v Krnově však až od září roku 1907, po odchodu Anselma Anschowitze do důchodu. Tak, jako jeho předchůdce Anselm Anschowitz, vyučoval náboženství děti z židovských rodin - žáky místních škol, včetně vyšší reálky – zde působil jako učitel náboženství v letech 1907 - 1924. Na vyšší reálce studovaly i děti Dr. Rudolfera – syn Max (maturita 1922) a dcera Hanna (maturita 1926). Na přelomu 19. a 20. století provedl David Rudolfer přepis hebrejských nápisů ze starého židovského hřbitova v Osoblaze. Manželka rabína Rudolfera zemřela ještě před začátkem války a byla pohřbena na krnovském židovském hřbitově – náhrobek byl zlikvidován v osmdesátých letech. Stejně jako velká část členů židovské náboženské obce zahynul David Rudolfer v koncentračním táboře, kam byl v roce 1942 deportován z Brna. Syn rabína – Max Rudolfer se zachránil před nacisty emigrací do Palestiny.

Moses Rudolfer (zemřel roku 1926 v Krnově)

Poslední osoblazský rabín, po zrušení Židovské náboženské obce v Osoblaze (obec postupně zanikla kvůli migraci židovských obyvatel Osoblahy do větších měst – Krnova, Opavy, Bruntálu, Ostravy a dalších) přešel koncem 19. století do Krnova, kde zemřel. Je i otcem druhého krnovského rabína Dr. Davida Rudolfera.

Podnikatelé

Rodina Bellak

Textilní podnik “W&J Bellak”, výrobce vlněných látek, byl založen rodinou Bellak v roce 1876. U vzniku firmy stáli Wilhelm a Jakob Bellakovi, pravděpodobně bratři. Bellakovi vlastnili továrnu na výrobu sukna z ovčí vlny na dnešní ulici Československé armády v Krnově (dříve Benischerstrasse) – závod dnešní Karnoly. Objekty továrny byly postaveny kolem roku 1912. Další textilní továrnu provozovali Bellakovi na ulici Na Ostrově – dnešní sklad nábytku. Dále vlastnili rodinnou vilu na dnešní Revoluční ulici č.46. Několik členů rodiny je pohřbeno v klasicistní hrobce na židovském hřbitově v Krnově. Rodina Bellak byla příbuzensky spojena s rodinou Mondschein, Otto Bellak měl za manželku Elise, rozenou Mondschein (svatba v krnovské synagoze 1925). Po záboru pohraničí uprchnul Otto Bellak s rodinou a bratrem Emilem Bellakem do Brna a později do Anglie, kde potomci rodiny žijí dodnes. Majetek rodiny za války konfiskovali nacisté. Po válce nebyl majetek vrácen, ale zestátněn. (foto - pan Bellak s anglickou královnou)

Rodina Briess

Významná olomoucká židovská rodina, která se v několika generacích zabývala sladovnictvím a obchodem s obilím a zemědělskými produkty. Dva z členů této rodiny, bratři Theodor a Gustav Briessovi, měli svatbu v krnovské synagoze a vzali si dvě sestry z krnovské rodiny Baumlových. První svatba (Gustav Briess a Else Bäuml) proběhla v roce 1900, druhá (Theodor Briess a Paulina Bäuml) v roce 1902. Theodor Briess působil určitý čas ve funkci viceprezidenta Plodinové burzy v Olomouci. Vnuk Theodora Briesse – Peter Briess – dnes žije ve Velké Británii.

Jeden z členů rodiny - Eric Briess - odešel kolem roku 1920 do USA, kde založil dodnes fungující firmu Briess Malting Company, zabývající se výrobou sladu pro pivovary.

Rodina Fleischmann

Jedním z prvních občanů židovské národnosti, který mohl po třísetleté přestávce koupit v Krnově nemovitost, byl Abraham Nathan Fleischmann (1804 – 1880) a jeho manželka Babette Fleischmann. Abraham Fleischmann, židovský obchodník, měl určitý čas v nájmu krnovský lihovar. Fleischmannovi měli celkem 7 dětí: Josephine, Charles, Louis F., Carolina, Henry A., Maximillian a Gustav, všichni skončili v USA. Dva synové, Charles a Maximillian, založili kolem roku 1870 v USA firmu Fleischmann Yeast Company. S pomocí amerického byznysmena Jamese Gaffa, který poskytl finanční podporu v začátcích podnikání, vytvořili společnost, která se postupně stala největším výrobcem droždí a směsí pro výrobu kynutého pečiva v USA. Firma patří díky svým výzkumným laboratořím a mnohaleté tradici do dnešního dne k vedoucím společnostem v oboru na trhu v USA.

Siegfried Gessler

Majitel největší krnovské likérky, výrobce bylinného likéru “Altwater” (Praděd). Firma zůstala v rodinném vlastnictví Gesslerů od svého založení na konci 19. století do druhé světové války, po válce přešla do rukou státu. V místě firmy působila až do devadesátých let výroba nealkoholických nápojů – odštěpný závod Nealka Olomouc, později Santa Krnov.

Jacob Geiringer

Spoluzakladatel obchodní společnosti “Tuchhaus Silesia” (Geiringer&Reitler), zabývající se prodejem textilního zboží. Firma vyvíjí činnost do dnešních dnů v místě bývalé pobočky mateřského krnovského závodu ve Vídni, a je vlastněna potomky rodiny Geiringerových.

B.M. Goldberger

Zakladatel bankovního domu v Krnově v druhé polovině 19. století. V té době byli krnovští podnikatelé odkázáni především na služby opavských bank. Po bankovním domu Goldberger zahájily v Krnově činnost i další banky, od roku 1869 Krnovská spořitelna (Jägerndorfer Sparkasse) a později ještě Volksbank a další ústavy. Činnost rodinného bankovního domu Goldberger řídil již v době existence Československé republiky Oskar Goldberger (maturoval na krnovské vyšší reálce v roce 1892). Za jeho vedení však banka skončila v roce 1937 v úpadku a Oskar Goldberger byl uvězněn.

Nathan Hamburger

Bruntálský podnikatel, původem z Prostějova. Nathan Hamburger provozoval likérku, sladovnu, velkoobchod se zemědělskými produkty a několik hostinců v Bruntále. Jeho firma Hamburger&Co působila i ve Fulneku.

Rodina Lichtwitz

Široce rozvětvená rodina původem z Osoblahy. Někteří ze členů rodiny se zabývali výrobou likérů jak v Krnově, tak i v Opavě. V matrice je zaznamenán roku 1921 sňatek Leo Becka s Hildou Lichtwitz. Tyto dvě spřízněné rodiny také společně podnikaly – v Krnově sídlila likérka Beck&Lichtwitz.

Samuel Löwy (1842 – 23.11.1898 Krnov)

Samuel Löwy provozoval menší textilní továrnu na Staré ulici v Krnově. Poškozený náhrobek továrníka nalezneme také na židovském hřbitově v Krnově.

Gustav Marburg (15.1.1844 – 8.11.1921 Bruntál)

Bruntálský průmyslník, zakladatel firmy Gustav Marburg&Söhne, až do třicátých let dvacátého století největší bruntálské textilní firmy. Podnik se zabýval výrobou lněných látek. Hrobka rodiny Marburg je jediným zachovalým hrobem bruntálského židovského hřbitova.

Rodina Schulhaber

Vlastníci prvního krnovského zásilkového obchodu s textilem, firmy "Tuchhaus Schulhaber". V obchodním a obytném domě firmy Schulhaber na dnešním Hlavním náměstí č.22 v Krnově se prodává textil do dnešních dnů.

Ludwig Sugdoll (2.10.1861 – 7.7.1931 Krnov)

Majitel textilní továrny, pohřben v dolní části židovského hřbitova. Firma se nacházela v Krásných Loučkách nedaleko Krnova. Ludwig Sugdoll firmu roku 1917 prodal bratrům Joklovým, také příslušníkům místní židovské obce.

Právníci

Dr. Karl Eisler

Právník Dr. Karl Eisler provozoval advokátskou praxi na Horním náměstí v Krnově (součást nynějšího Hlavního náměstí). Před obsazením pohraničí na podzim 1938 odešel s rodinou do Ostravy.

Dr. Arthur Goldberger

Majitelem vily na Pivovarské ulici byl krnovský advokát Dr. Arthur Goldberger, absolvent krnovské vyšší reálky (maturita v roce 1915). Arthur Goldberger byl členem představenstva židovské obce. Jechiel Goldberger - potomek Dr. Goldbergera - žije nyní v Izraeli a podařilo se mu v roce 2000 získat zpět v restituci rodinnou vilu v Krnově.

Dr. Erwin Kunewälder (22.6.1889 Krnov – 1944 Osvětim)

Dr. Erwin Kunewälder byl krnovským soudcem. Je rovněž absolventem krnovské vyšší reálky – maturoval v roce 1907. Společně se svou manželkou Fanny byl 18.11.1942 transportován do Terezína a 9.10.1944 do Osvětimi, kde zahynul.

Dr. Leopold Mondschein

Dr. Leopold Mondschein byl advokátem, advokátní praxi provozoval pravděpodobně na Mikulášské ulici v Krnově. Dr. Mondschein byl členem představenstva Židovské náboženské obce Krnov, zástupce vedoucího matrik. Rodině Mondscheinových patřila velká hrobka na krnovském hřbitově, naproti hrobky od rodiny Bellakových. Hrobka byla rozebrána kamenickou firmou v osmdesátých letech.

Dr. Ludwig Pollak (1852 – 21.10.1921 Krnov)

Krnovský advokát, pohřben společně s manželkou Sidonií, rozenou Munk, na židovském hřbitově v Krnově.

Lékaři

Dr. Hugo Adler (zemřel v roce 1967 v Izraeli)

Lékař, působící v letech 1945-1950 v plicním sanatoriu Žáry u Města Albrechtic. Před válkou vedl plicní léčebnu Bukov u Ústí nad Labem. Po obsazení pohraničí v závěru roku 1938 uprchnul s rodinou do Českých Budějovic. V zimě 1939 (tedy již po obsazení českého vnitrozemí německou armádou) díky vízu opět unikl do Norska. Od února 1940 pobýval v severní části Norska a pracoval jako lékař v Talvik – Alta. Po obsazení Norska nacisty mu bylo nejprve zrušeno pracovní povolení, pracoval však nadále jako “host” norského lékaře. V říjnu 1942 byl Hugo Adler uvězněn a transportován do města Hammerfest, odkud se jej však podařilo “vyreklamovat” pod záminkou, že se jako pacient nemocný tuberkulózou musí vrátit zpět do léčebny v Talviku. Na opakované dotazy, zda je schopen transportu do koncentračního tábora, byla z Talviku vždy dávána odmítavá odpověď. Na podzim roku 1944 uprchnul Dr. Hugo Adler dále do Švédska, kde s rodinou přečkal do konce války. Po skončení války se vrátil do Československa a v letech 1945 –1950 působil v plicní léčebně Žáry. Po nástupu komunistického režimu odešel s rodinou do Izraele, kde byl nadále aktivní ve své lékařské profesi.

Dr. Jakov (Bedřich) Adler (narozen 24.10.1931)

Syn Dr. Huga Adlera, v letech 1946 – 1949 student krnovského gymnázia. Základní školu navštěvoval v Československu a Norsku, střední školu postupně ve Švédsku, Československu (vyloučen z krnovského gymnázia komunisty) a v Izraeli. V letech 1956 – 1961 vystudoval medicínu na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě a dále se specializoval na ortopedickou chirurgii v Central Negev Hospital v Beer-Sheva. Dr. Adler přednášel traumatologii na Hebrejské univerzitě a vojenskou medicínu na Vojenské akademii Izraelských obranných sil. Jakov Adler dosáhl v izraelské armádě hodnosti plukovníka a působil postupně jako lékař na různých řídicích pozicích (mj. chirurg divize v období izraelsko-arabských válek 1967 a 1973, ředitel lékařské sekce jednotek civilní obrany izraelské armády). Jako specialista na traumatologii a vojenskou chirurgii se účastnil četných humanitárních operací v místech přírodních katastrof a vojenských konfliktů - člen či vedoucí lékařských záchranných misí izraelské armády při zemětřesení na Sicílii (1967), pomoc kambodžským uprchlíkům v Thajsku (1979-1980), zřízení uprchlického tábora v Etiopii (1984), záchranná mise v Rumunsku (1990), budování polní nemocnice pro uprchlíky z Rwandy v Zairu (1994), vytvoření polní nemocnice pro kosovské běžence v Makedonii (1999). Dr. Jakov Adler je autorem či spoluautorem mnohých odborných publikací a statí v izraelských a mezinárodních časopisech, specializovaných na medicínu v katastrofických situacích a válkách.

Dr. Bedřich Berl (narozen 1911)

Citováno z dopisu Berta Levina: “Konečně ještě o jednom hrdinovi odboje. Dr. Bedřich (Fricke) Berl byl zubní lékař, myslím, že to byl synovec toho vědce Ernsta Berla. Sloužil presenčně jako šéfkubař na vojenské akademii v Hranicích. Po Mnichově si zařídil ordinaci v Praze a chodili tam jeho kamarádi z vojny. Nevím, zda tam plánovali nějaký odboj, ale gestapo jednoho dne vpadlo do ordinace a sebralo Fricka a asi pět důstojníků. To pro Fricka ale bylo štěstí, protože místo do Osvětimi nebo Treblinky šel s ostatními důstojníky do Buchenwaldu. Stal se tam táborovým zubařem a prý s velkou radostí tahal Němcům zuby bez injekce. Když se po válce vrátil do Prahy, dělali s ním velkou slávu. Stal se univerzitním

profesorem, čestným generálem, dali mu krásnou ordinaci po jednom Němci. Vydržel to do “pražského jara”, pak utekl do Izraele, kde snad ještě žije. Muselo by mu být asi 89 let.”

Dr. Oskar Buber (12.6.1870 – 29.11.1910 Krnov)

Lékař, syn čestného předsedy Židovské náboženské obce Krnov Adolfa Markuse Bubera. Dr. Buber je pohřben v tumbě novobarokních tvarů na krnovském židovském hřbitově.

Dr. Heinrich Husserl (1839 - 19.5.1921 Krnov)

Lékař Dr. Heinrich Husserl zastával funkci vrchního okresního lékaře (Oberbezirksarzt) na okresním hejtmánství v Krnově. Z titulu této funkce byl zodpovědný za zdravotnictví v krnovském okrese a odpovídal i za provoz nemocnice v Krnově. V období epidemie neštovic v roce 1877 v Krnově dal podnět k působení řádových sester z Kongregace šedých sester od svaté Alžběty (sídlo kongregace bylo ve Vratislavi). Řádové sestry prováděly nejprve ambulantní zdravotní péči, později působily také jako zdravotní sestry v nemocnici v Krnově (od roku 1891). Za působení Dr. Husserla byla otevřena městská nemocnice na Hlubčickém předměstí (1869) a později (1871) byla tato budova ještě přistavěna a rozšířena. Na začátku dvacátého století pak byla nemocnice přesunuta do nových objektů nedaleko Albrechtické ulice, kde je v provozu doposud. Dr. Heinrich Husserl byl také členem Spolku pro podporu studentů vyšší reálky (gymnázia), založeného roku 1876. Spolek podporoval potřebné a nadané studenty této školy. Na krnovském židovském hřbitově můžeme nalézt hrob Dr. Heinricha Husserla i jeho manželky Reginy, rozené Roth.

Dr. Julius Lehrer (narozen 23.7.1872 v Rumunsku)

Doktor Julius Lehrer se usadil v Karlovicích kolem roku 1909. Jeho bratr Dr. David Lehrer zastával funkci rady zemského soudu. Julius Lehrer postupně vybudoval v Karlovicích léčebný ústav. Poté, co 1.1.1939 vstoupily v platnost na území Sudet tzv. norimberské rasové zákony, byl Dr. Julius Lehrer odsouzen za to, že jako občan židovské národnosti měl nemanželský poměr s “příslušnicí německé krve”. Za tento “zločin” obdržel 3 a půl roku žaláře.

Později, po roce 1941, se již nacistický režim “nezdržoval” tím, aby občany židovské národnosti soudil, a posílal židovské spoluobčany na smrt přímo bez soudních rozsudků. Další osudy Dr. Lehrera neznáme, s nejvyšší pravděpodobností však také zahynul ve vězení.

Vojáci

Avner Bar-On, vlastním jménem Walter Braun (17.4.1909 Sarajevo – 24.11.1998 Herzliya, Izrael)

Walter Braun je synem krnovského poštovního ředitele Hugo Brauna – Hugo Braun byl rovněž ve třicátých letech v představenstvu Židovské náboženské obce Krnov. Walter Braun žil v Krnově s rodiči od roku 1911. Od svých dvanácti let byl aktivní v sionistických organizacích. Po maturitě v Krnově odešel Walter Braun do Brna, kde absolvoval důstojnický kurs české armády. V roce 1933 se vystěhoval do Izraele, kde přijal hebrejské jméno Avner Bar-On. Po vzniku Státu Izrael v roce 1948 se zapojil do izraelské armády. Postupně dosáhl hodnosti generála Izraelských obranných sil. Vzpomínky manželky Waltra Brauna – Elly Bar-On lze nalézt v kapitole VI.

Kurt Ticho (narozen 11.4.1914 v Brně)

Kurt Ticho byl v Krnově přihlášen k pobytu v roce 1946, bydlel pravděpodobně na dnešní ulici Československé armády (dříve Benešovská). Kurt Ticho se narodil v Brně, poté žil v Boskovicích. Za války byl společně s rodiči a sestrou odvezen transportem do Terezína a poté v dubnu 1942 do ghetta Piaski u Lublina. Rodiče a sestra byli v červnu 1942 usmrceni v plynové komoře koncentračního tábora Sobibor. Kurt Ticho byl deportován do tábora Sobibor v listopadu 1942, a za vzpoury 14.10.1943 se mu podařilo uprchnout. Do července 1944 se ukrýval na statku polského sedláka. Připojil se ke Svobodově armádě, se kterou se v květnu 1945 vrátil domů. Po válce pobýval v Praze a Krnově. V březnu 1948 po komunistickém převratu odešel do USA.

Otto Reik (zemřel kolem roku 1954 v Čechách)

Otto Reik pochází z rodiny krnovského výrobce likérů, rodina se v minulosti přistěhovala z Osoblahy. Otto Reik, statečný a vysoce vyznamenaný voják, sloužil presenčně u 8. dělostřeleckého pluku v Opavě a dosáhl hodnosti četaře v záloze. V roce 1938 utekl do Palestiny, kde vstoupil do československé zahraniční armády – původně pěšího pluku 11, se kterým se účastnil obrany přístavu Tobruk v severní Africe. Pak se jako člen dělostřeleckého pluku 300 účastnil postupu 8. armády do Tripolisu. Pluk byl po osvobození Lybie rozpuštěn a příslušníci všech jednotek přepraveni do Anglie. Otto Reik jako štábní rotmistr dělostřeleckého pluku 1 bojoval na západní frontě, a po válce se vrátil do Krnova. V poválečných letech se odstěhoval do Čech.

Činovníci Židovské náboženské obce Krnov

Adolf Markus Buber (2.2.1838 – 5.4.1908 Krnov)

Čestný předseda Židovské náboženské obce Krnov. A.M. Buber je pohřben s manželkou Sofií, rozenou Bach, v horní části hřbitova.

Samuel Manhalt (1843 – 30.8.1896 Krnov)

Samuel Manhalt je jmenován jako zakladatel Židovské náboženské obce Krnov. Tuto skutečnost připomíná text na jeho náhrobku, který byl zřízen židovskou obcí.

Vědci

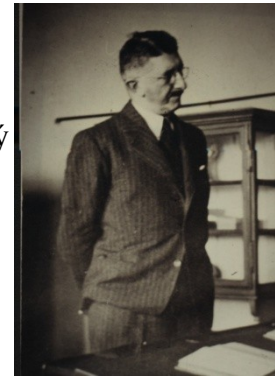
Ernst Berl (7.7.1877 Bruntál – 16.2.1946 Pittsburgh, USA)

Chemik Ernst Berl pocházel z Bruntálu. Doktorát získal roku 1901 za práci o kobaltamoniakových sloučeninách. V letech 1910 – 1914 byl hlavním chemikem v továrně na umělé hedvábí v Belgii, v období 1. světové války pracoval na rakouském ministerstvu války jako chemik. Poté působil i jako profesor technické chemie na technické vysoké škole v Darmstadtu. Roku 1933, po nástupu Hitlera k moci, emigroval do USA, kde působil jako profesor na Carnegie Institute of Technology v Pittsburghu. Napsal řadu odborných vědeckých prací.

Pedagogové

Dr. Siegmund Langschur (1884 Ronsperg – 1942 Baranoviči)

Dr. Langschur vyučoval na krnovském gymnáziu (vyšší reálka) německý a francouzský jazyk a stenografii v letech 1909 - 1938. Působil i v představenstvu ŽNO Krnov a patřil k významným kulturním osobnostem Krnova. V roce 1942 byl deportován do koncentračního tábora Terezín, a později do tábora Baranoviči, kde byl s manželkou zavražděn. Syn Dr. Langschura dnes žije v Kanadě.

Karl Weinfeld

Karl Weinfeld rovněž vyučoval na vyšší reálce v letech 1906 - 1938, jeho specializací byla matematika, deskriptivní geometrie a český jazyk. Roku 1911 si vzal za manželku Hermine Anschowitz, pravděpodobně dceru prvního krnovského rabína Anselma Anschowitz. Karl Weinfeld byl velmi aktivní v krnovském hudebním životě, angažoval se jako organizátor četných hudebních vystoupení a vedl školní orchestr krnovské vyšší reálky, který se v letech 1935-1936 rozrostl až na 63 hudebníků. Pro krnovské noviny Jägerndorfer Bezirkszeitung psal hodnotící kritiky hudebních vystoupení a akcí. Po roce 1938 uprchnul s manželkou do Olomouce, další osud není znám.

Spisovatelé

František Gel (18.9.1901 Město Albrechtice – 17.10.1972 Praha)

Novinář, publicista a spisovatel František Gel, vlastním jménem František Feigel, je rodákem z Města Albrechtic. V letech 1940–1945 působil jako válečný zpravodaj zahraniční československé armády, v poválečných letech jako reportér norimberského procesu proti nacistickým vůdcům (publicistická práce “Norimberská přelíčení”). František Gel je rovněž autorem knihy “Přemožitel neviditelných dravců”.

Politici

Dr. Walter Pollak

Působil ve třicátých letech jako chemik ve firmě židovského podnikatele Nathana Hamburgera v Bruntálu. V roce 1939 se mu podařilo utéci přes Francii do Palestiny. Po vzniku samostatného izraelského státu v roce 1948 působil jako první státní tajemník izraelského premiéra Ben Guriona.

Ing. Gerhard Wachter (nar. 29.11.1916 Vídeň)

Pocházel ze smíšeného židovsko-německého manželství – jeho otec, krnovský advokát Dr. Wachter měl židovský původ. Aby uchránil svou rodinu před perzekucí, nechal se Dr. Wachter v roce 1938 rozvést se svou nežidovskou manželkou, a přemluvil ji k tomu, aby podala místopřísežné prohlášení, že 2 děti – Gerhard a Traute, nejsou jeho, a našel člověka, který obě děti prohlásil za své. Poté Dr. Wachter emigroval do USA, kam chtěl později přivést i

svou “bývalou” rodinu, tomu však zabránil začátek války. Gerhard Wacher nemusel nastoupit vojenskou službu a dostudoval zemědělské inženýrství. Traute Wacher žila za války s matkou v Berlíně, po válce odešla do USA k otci. Ing. Gerhard Wacher se rozhodl zůstat po válce v Německu, kde se později stal poslancem parlamentu za křesťansko-demokratickou unii (CDU).

Umělci

Pavel Fieber (narozen 1941 v Krnově)

Divadelní herec a režisér Pavel Fieber se narodil v Krnově v židovské rodině. Židovský původ přivedl rodinu v roce 1944 do tábora v Čenstochové, odkud probíhaly deportace do vyhlazovacích táborů. Přišel však konec války a k dalšímu transportu na východ již nedošlo. Po válce se rodina Fieberových usadila v Německu. Pavel Fieber studoval ve Vídni, odkud pocházela jeho matka, a působil poté v řadě rakouských a německých divadel. Udržoval kontakt s představiteli české kultury – Pavlem Kohoutem, Jiřím Grušou i Václavem Havlem, v divadlech inscenoval hry českých disidentských autorů. Nyní působí v Bádenském státním divadle v Karlsruhe. Ve své práci se snaží divákům přiblížit židovskou kulturu, v roce 2000 uvedl na divadelním festivalu v Praze recitál Naše městečko hoří, židovské písně a texty ze zlých časů.

Hermann Behr (1882 - 1958 Heisingborg, Švédsko)

Jan Kurt Behr (zemřel 1996 v New Jersey, USA)

Herman Behr byl posledním předválečným kantorem krnovské židovské obce. Hermann Behr působil v Krnově také jako učitel hudby, a i jeho syn Jan Kurt Behr zdědil hudební nadání. Oba společně skládali příležitostné hudební skladby pro bohoslužby v synagoze. Hermann Behr byl propagátorem využití varhan a smíšeného pěveckého sboru při židovských bohoslužbách. Kantor Behr složil řadu skladeb, určených zejména pro slavnostní bohoslužby v období židovských svátků. Texty písní ke skladbám byly jak v hebrejštině, tak v němčině, rodném jazyku Hermanna Behra.

Za války se rodina uchýlila do exilu ve švédském městě Malmö, kde byla početná, německy mluvící komunita Židů. Hermann Behr až do své smrti v roce 1958 sloužil jako kantor v synagoze ve švédském městě Heisingborg. Jan Kurt Behr se později uplatnil v USA jako skladatel v Metropolitní Opeře v New Yorku.

Hudba Hermanna Behra upadla v zapomnění. Až v roce 1996 objevila dcera Jana Kurta Behra po smrti svého otce záznamy skladeb Hermanna Behra. Evelyn Behrová předala později nalezené záznamy své přítelkyni Susan Cohen DeStefano. Pod vedením Susan Cohen DeStefano zazněly skladby Hermanna Behra v prosinci 2000 - po více než 60 letech od svého vzniku - v synagoze “Sinai Free Synagogue” v Mount Vernon v USA.